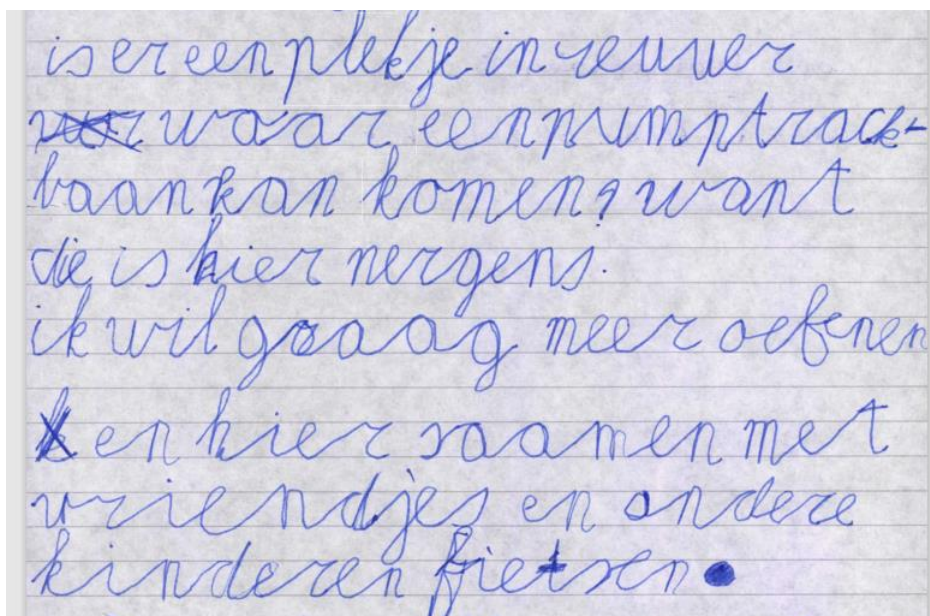

Werken aan 'Blijdschap' in Beesel

Een onderzoek naar de realisatie van de doelen uit de visie 'Blij in Beesel'

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Onderzoeksvraag	2
Normenkader	2
De ambitie	4
De vertaling	6
De uitvoering: vijf projecten.....	6
Project 1: Dorpsvisie Bliej in Beesel, Drakedorp (spoor wonen)	6
Project 2: Wijkaanpak Hazenkamp.....	8
Project 3: Pumptrackbaan	11
Project 4: Netwerk inclusieve samenleving.....	12
Project 5: Informatiepunt Lommerbergen	14
<i>Tot slot</i>	15
BIB in de Beeselse organisatie	16
Resultaten	16
Monitoring en evaluatie	17
Conclusies	18
Aanbevelingen (aansluitend op de conclusies)	18
Documentatie.....	19
Interviews	19
Bestuurlijke reactie.....	20
Nawoord rekenkamercommissie	22

Inleiding

In 2017 heeft de gemeenteraad de visie 'Blij in Beesel, vandaag, morgen en overmorgen' omarmd. De visie is het resultaat van vele gesprekken met de inwoners van de gemeente Beesel. Een visie dus die nadrukkelijk van de gemeenschap is en het (toekomst)beeld van de inwoners over Beesel weer geeft. De gemeente Beesel gebruikt, zoals ze zelf aangeeft, deze visie als leidraad in ons dagelijks werk. Deze visie zou regelmatig in de contacten met inwoners worden gecheckt en actueel gehouden. In 2021 is het vier jaar geleden dat deze visie is vastgesteld. Tijd dus om eens te onderzoeken wat er in de praktijk mee is gebeurd (in het beleid of in de uitvoering) en hoe ver de gemeente Beesel inmiddels is gekomen.

Onderzoeksvraag

Om voor u in beeld te brengen wat de stand van zaken is met betrekking tot deze ambitie hebben wij de volgende onderzoeksvraag geformuleerd:

Op welke wijze is de ambitie uit Blij in Beesel geoperationaliseerd en wat is de doeltreffendheid, het effect hiervan (geweest)?

1. Wat is de ambitie uit Blij in Beesel en welke (beoogde) effecten zijn daarin opgenomen?
2. Welke processen of activiteiten zijn (in het beleid of projecten) herleidbaar tot de ambities uit Blij in Beesel en in hoeverre worden deze geacht bij te dragen aan de doelstelling?
3. Zijn deze processen en activiteiten (daadwerkelijk) gerealiseerd?
4. Wat is het (meetbare) effect geweest van deze activiteiten?
5. Heeft monitoring en evaluatie plaats gevonden en zo ja, met welke uitkomst?

Elementen die hier een rol in spelen zijn o.a. de (gepercipieerde) rol van de lokale overheid, de relatie inwoner, ondernemer, initiatiefnemer en de gemeente Beesel, impliciete en expliciete verwachtingen (over de rol van de gemeente of van de inwoners), rolinvulling bestuursorganen en ambtelijke organisatie, communicatie, burger- en overheidsparticipatie en kaders.

Omdat we verwachten dat veel informatie niet zal zijn 'gedocumenteerd' of (in klassieke zin) gemonitord is dit onderzoek in hoge mate 'kwalitatief' en daarmee beschrijvend van aard. Verder merken we nadrukkelijk op dat dit geen 'inwonerstevredenheidsonderzoek' zal zijn. Geen tevredenheidsspeiling over het gemeentebestuur. Blij in Beesel hoeft wat ons niet te betekenen dat 'iedereen' blij moet zijn (in Beesel). In die zin zijn wij niet op zoek naar 'de uitkomst' of naar een projectresultaat, maar willen we vooral de houding en het gedrag van al diegenen in ogenschouw nemen tijdens (de voorbereiding en realisatie van) de projecten die we hebben gekozen (proceskwaliteit).

Normenkader

Deze centrale onderzoeksvraag hebben wij vertaald naar een normenkader dat wij bij de beantwoording van deze centrale vraag hanteren.

Ten aanzien van het beleid

1. Er is een door de gemeenteraad vastgesteld plan over de (gepercipieerde) rol van de lokale overheid, de relatie inwoner, ondernemer, initiatiefnemer en de gemeente Beesel, impliciete en expliciete verwachtingen (over de rol van de gemeente of van de inwoners), rolinvulling bestuursorganen en ambtelijke organisatie, communicatie, burger- en overheidsparticipatie en kaders.
2. Er is sprake van heldere en toetsbare doelstellingen.

Ten aanzien van de uitvoering

3. De uitvoering is conform het door de raad vastgestelde plan. Dat wil zeggen dat in de visie opgenomen handelswijze door het bestuur en de organisatie wordt gevolgd.

Ten aanzien van de controle

4. Er is voorzien in monitoring, zodanig dat de gemeenteraad in staat is om de voortgang te volgen en op basis daarvan bij te sturen.

Ten aanzien van de doeltreffendheid

5. Er is sprake van een doeltreffende inzet van middelen. Dat wil zeggen dat de gekozen aanpak (in de benoemde vijf projecten) ertoe leidt dat de doelstellingen uit de visie worden gerealiseerd.

Ten aanzien van de doelmatigheid

6. Er is sprake van een balans tussen de ingezette middelen (en lasten) en resultaten. Dat wil zeggen dat er sprake is van een efficiënte inzet van mensen en middelen om de doelstellingen te halen.

Tijdplanning

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode februari t/m augustus 2021.

1. Vooronderzoek, startbijeenkomst en inventarisatie documentatie (februari/ maart 2021)
2. Deskresearch (april/ mei 2021)
3. Voorlopige bevindingen en interviews (juni/ juli 2021)
4. Opstellen feitenrelaas en ambtelijk wederhoor, inclusief verwerking daarvan (juli/ augustus 2021)
5. Opstellen bestuurlijk rapport en bestuurlijke reactie, inclusief verwerking daarvan (augustus 2021)
6. Oplevering aan de gemeenteraad (september 2021)

Het onderzoek is in eigen beheer uitgevoerd door twee externe leden.

De ambitie

Blij in Beesel is een (door de raad op 27 maart 2017 omarmde) gemeenschapsvisie. In het raadsvoorstel staat dat de visie 'leidend' is en dat de gemeenteraad zich hieraan heeft gecommitteerd.

Het proces in aanloop naar Blij in Beesel is geen traditioneel proces geweest. Verschillende objectieve onderzoeken en dialogen zijn hieraan vooraf gegaan. Een -op het oog- intensief participatief proces. Niet 'vanuit het gemeentehuis', maar in goede samenspraak met de gemeenschap. De gemeenschap heeft "ons een visie aangereikt hoe zij hun Beesel vandaag, morgen en overmorgen zien".¹ Dat is in de kern het karakter van Blij in Beesel. De gemeenschap in the lead, het gemeentebestuur volgend. De gemeenteraad heeft van deze visie kennis genomen en, belangrijk voor dit onderzoek, raadsbreed 'ingestemd met het commitment aan deze visie'.²

Daarmee is voor de gemeenteraad, het college en de organisatie een normenkader vastgesteld dat leidend is voor het gemeentelijk handelen. Deze visie is dan ook toegevoegd als toetsingskader bij de raadsvoorstellen. Wat de visie mist, en die opmerking werd tijdens de raadsbehandeling gemaakt, zijn concrete stippen op de horizon. Tijdens het raadsdebat bij de vaststelling werd hierover opgemerkt dat het behoud van de bestaande tevredenheid een ambitie is die vraagt om een kritische houding en een opgave die nog nader moet worden uitgewerkt.

Wat is nu precies het commitment dat de gemeenteraad heeft uitgesproken? Welke rolverdeling beoogt het gemeentebestuur van Beesel nu tussen inwoner en bestuur? Welnu, daarover is het raadsvoorstel heel helder. "Wij zijn initiatiefnemer van het proces Blij in Beesel. Daarbij zoeken we onze inwoners, verenigingen en bedrijven op een laagdrempelige manier op, in hun eigen woon- en werkomgeving. Input komt van onze inwoners, zonder dat wij in de opbrengst sturen door bijvoorbeeld gerichte vragen of scenario's. Dit levert een beeld van de gemeenschap op. Het is hún beeld, hun visie op onze gemeenschap. Wij committeren ons aan dat wensbeeld."³

Over dat wensbeeld lezen we in het raadsvoorstel dat onze inwoners op de eerste plaats willen inzetten op het behouden van de mooie dingen die er nu al zijn: zaken als fijn wonen, voorzieningen, activiteiten, samenwerking, saamhorigheid, benaderbare gemeente, het zijn van een dorp. En inwoners willen blijven werken aan de gemeenschap op diezelfde onderwerpen, met specifieke aandacht voor jongeren. Behoud dus van de (reeds) aanwezige 'blijdschap' in de gemeente, met bijzondere aandacht voor jongeren.

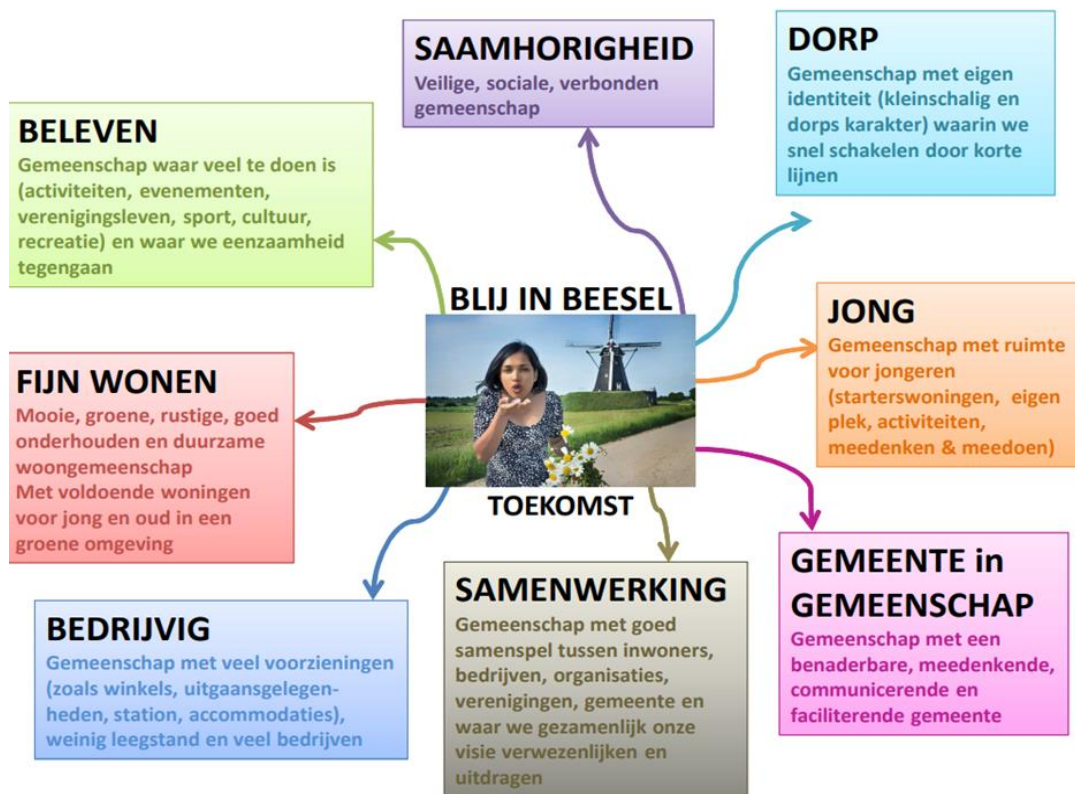
Een achttal speerpunten wordt in de visie genoemd: Beleven, Fijn wonen, Bedrijvig, saamhorigheid, Dorp, Jong, Samenwerking en Gemeente in gemeenschap. Deze laten zich in het kort als volgt beschrijven: (De gemeente) Beesel is een actieve en gezellige gemeenschap waar iedereen kan meedoen. Waarin veel te beleven valt en verenigingen een centrale rol vervullen. Saamhorig, veilig en (sociaal) betrokken. Mooie dorpen, met goede voorzieningen, ruim opgezet, schoon en in het groen. Een goed ondernemingsklimaat, veel bedrijven en weinig leegstand. Goede samenwerking met inwoners, bedrijven, organisaties, verenigingen en partners en oog voor de wensen en behoeften van de jongeren. Voor hen dient er een eigen plek en eigen activiteiten te zijn. En voor jongvolwassenen starters- of huurwoningen. Een goed communicerende en faciliterende gemeente.⁴

¹ Citaat burgemeester Dassen bij de raadsbehandeling van 'Blij in Beesel', 27 maart 2017

² Raadsvoorstel Blij in Beesel, 27 maart 2017, dictum

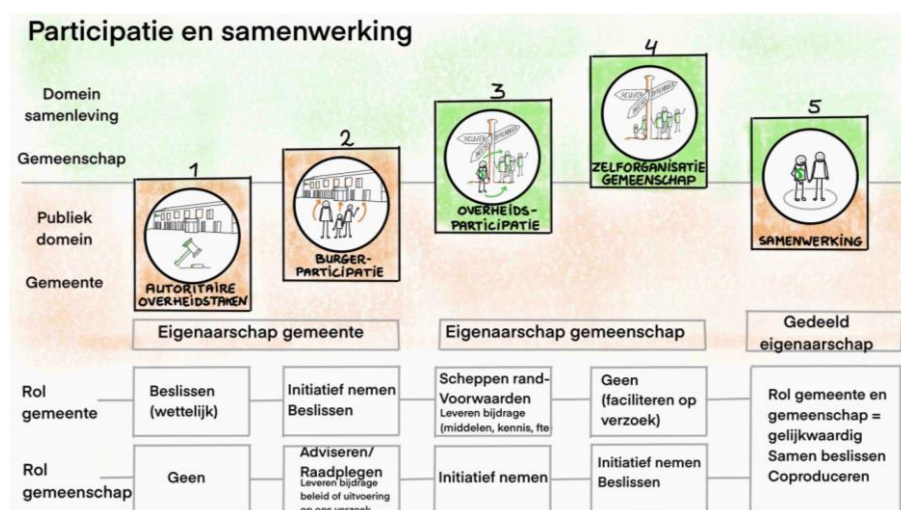
³ Raadsvoorstel Blij in Beesel, 27 maart 2017, pagina 1

⁴ Raadsvoorstel Blij in Beesel, Bijlage 5, Visie Blij in Beesel, vandaag, morgen en overmorgen, 27 maart 2017

Raadsvoorstel Blij in Beesel, bijlage 3 Beeld Blij Toekomst

Het gemeentebestuur heeft daarmee een -wat algemeen beschreven- inhoudelijk toekomstbeeld vastgesteld, maar daarin een heel heldere rolverdeling tussen gemeentebestuur en gemeenschap. Die rolverdeling verdient wat ons betreft wel een nadere aanscherping. Weliswaar heeft de raad besloten om zich (zonder restricties) te committeren aan het 'wensbeeld', dat maakt nog niet dat de gemeente Beesel nu alle zeggenschap uit handen heeft gegeven. Sinds de vaststelling van de visie vindt er een voortdurende aanscherping van de rolverdeling plaats. Deze rolverdeling ontwikkelt zich steeds, is per traject anders, per fase van een traject en per partner. Maatwerk dus, zelfs bij autoritaire overheidstaken.

Participatie en samenwerking (2020), voorbeeld van uitwerking Gemeente in Gemeenschap (GIG)

De vertaling

Visies nodigen uit tot handelen. Zonder actie blijft een visie immers een vrome wens die in het beste geval ongelezen in de lade verdwijnt en in het slechtste geval leidt tot teleurstellingen. Visies behoeven ook concretisering, vertaling naar de dagelijkse praktijk.

In het raadsvoorstel zijn daarover een aantal concrete afspraken vastgelegd:

- In *elk* college- en raadsvoorstel reflecteren we op de visie Blij in Beesel. We onderbouwen of het voorstel en/ of het proces bijdraagt aan de visie;
- Bij *elk* (nieuw of gewijzigd) traject bezinnen we ons op de rol van de samenleving en onze rol. Denk hierbij aan de onderverdeling in rood (autoritaire overheidstaken), blauw (regelgestuurde taken) en groen (zelfbeheer samenleving en facilitering door overheid) en de daarbij passende rolverdelingen;
- We vertalen de visie in ons dagelijks werk; het dagelijks werk van de gemeenteraad, het college, onze organisatie en onze samenleving;
- We laten de visie terugkerend onderwerp zijn in overleggen met raad-college-organisaties-partners-samenleving;
- En zoals al eerder aangegeven, specifieke aandacht voor jongeren.

De uitvoering: vijf projecten

Beesel is een actieve gemeenschap en een groot aantal initiatieven is er dan ook in de afgelopen drie jaar van de grond gekomen. Met of in afstemming met de gemeente Beesel. Vijf daarvan hebben we, in overleg met de ambtelijke organisatie, geselecteerd voor een nadere beschouwing in het licht van de visie. Het zijn projecten die aansluiten op de inhoudelijk thema's uit Blij in Beesel (Beleven, Fijn wonen, Bedrijvig, Jong, Saamhorigheid of een combinatie van deze thema's). De thema's vormen gezamenlijk een goed concernbreed beeld. Dat wil zeggen dat er sprake is van een mix aan projecten en activiteiten op de verschillende beleidsterreinen, verdeeld over de onderzoeksperiode.

Als onderzoeksperiode hebben we 2018, 2019 en 2020 aangehouden, omdat de visie pas in 2017 is vastgesteld en er sprake mag zijn van een zekere 'voorbereidings- en leerperiode' en om te voorkomen dat we verliezen aan actualiteit.

Bij de beoordeling van deze projecten hebben we bekeken in hoeverre deze worden geacht bij te dragen aan de ambitie en deze activiteiten (daadwerkelijk) zijn gerealiseerd op de wijze en de resultaten hebben opgeleverd zoals beoogd.

1. Dorpsvisie Blij in Beesel, Drakedörp met nadruk op spoor 'wonen' (eigen initiatief inwoners);
2. Wijkaanpak Hazenkamp (leefbaarheid);
3. Pumptrackbaan (jongeren en sport);
4. Netwerk inclusieve samenleving (sociaal domein);
5. Informatiepunt Lommerbergen (ondernemers).

Project 1: Dorpsvisie Blij in Beesel, Drakedorp (spoor wonen)

In 2016 kwam vanuit de kern Beesel het signaal dat er behoefte was aan starterswoningen. Ook in de door het dorp opgestelde toekomstvisie 2018 kwam het thema wonen prominent terug. In 2019 zijn

vier werkgroepen aan de slag gegaan om vorm en inhoud te geven aan hun ambities die (onderling) met elkaar samenhangen. De werkgroep wonen heeft een aantal acties geformuleerd waaronder het samen met woningcorporatie Nester en de gemeente komen tot een gezamenlijke woonvisie, hierin het stuk verder benoemd als het uitvoeringsprogramma wonen. Vanwege de coronapandemie medio maart 2020 is dit iets later opgepakt (medio september)

Zowel uit de projectgroep Bliej in Beesel Drakedorp, Woningcorporatie Nester als de gemeente is de behoefte om via een concreet “uitvoeringsprogramma wonen” in beeld te brengen op welke plekken woningbouw kan plaats vinden. Niet alleen vanuit de grote vraag (jongeren, levensloopbestendig) maar vooral ook vanuit het borgen van de leefbaarheid en levensvatbaarheid van voorzieningen en verenigingen in de dorpen.

De verantwoordelijkheid voor het volkshuisvestingsbeleid en wonen ligt bij de overheid. Zowel de Provincie Limburg, de Regio Noord Limburg als de gemeente Beesel hebben dit verankerd in een woonvisie. De gemeenten zijn ook verantwoordelijk voor het vaststellen van bestemmingsplannen. Wil ergens een woningbouwontwikkeling starten dan zal de gemeenteraad dit door middel van het vaststellen van een bestemmingsplan mogelijk moeten maken.

Vanuit het Beesels participatiemodel geredeneerd is het thema wonen een zogenaamd categorie 2 project: burgerparticipatie.⁵ De gemeente is aan zet, heeft de regie, heeft dit zo interactief mogelijk opgepakt en is hierbij ook aangesloten bij de wensen vanuit Bliej in Beesel Drakedorp om dit in gezamenlijkheid op te pakken samen met Nester (verantwoordelijk voor de uitvoering van bouw en verhuur van sociale huurwoningen).

De Raad heeft met een motie in juli 2020 een belangrijk signaal afgegeven dat hij vaart wil maken met de woningbouw. Voor het dorp Beesel heeft hij aangegeven dat er tenminste 20 koop- en 15 huurwoningen bij moeten komen. Bij de vaststelling van de Regionale Woonvisie door de gemeenteraad in september 2020 heeft het college van B&W toegezegd om in het 1^e kwartaal van 2021 met een uitvoeringsprogramma te komen.

Daarbij is geattendeerd op het traject Bliej in Beesel en aangegeven dat dit deel medio december 2020 gereed zou zijn. In september 2020 heeft de gemeenteraad de regionale woonvisie vastgesteld. Hierbij is afgesproken dat het college samen met Bliej in Beesel en Nester het uitvoeringsprogramma voor de kern Beesel zou opstellen (december) en er naar streeft om in het 1^e kwartaal van 2021 een overall gemeente breed uitvoeringsprogramma wonen gereed te hebben.

Er zijn gesprekken gevoerd met de werkgroep wonen en Nester waarbij de potentiële inbreidings- en (her)ontwikkelingslocaties in beeld zijn gebracht. Daarbij heeft er een ritje door het dorp plaats gevonden met een van de leden van de werkgroep wonen. De drie partijen (gemeente, BIB en Nester) hebben vervolgens ingestemd met het voorliggende uitvoeringsprogramma.⁶

Het college van B&W heeft op 15 december jl. ingestemd en heeft de gemeenteraad hierover geïnformeerd door middel van een raadsinformatiebrief. De Stuurgroep Bliej in Beesel heeft hierover gepubliceerd in het dorpsblaadje. Op 17 februari is er een (digitaal) Wooncafé georganiseerd waarbij het proces is toegelicht en kort is ingezoomd op de locaties voor de korte termijn. Vragen en opmerkingen waren vooral gericht op de Heijackerstraat en Kerkstraat. Tegelijkertijd ontstond er een dialoog met betrekking tot de noodzaak van woningbouw en de beoogde ruimtelijke inpassing.

⁵ Vanuit het Beesels participatiemodel geredeneerd is het thema wonen een zogenaamd categorie 2 project: Burgerparticipatie.

⁶ Collegebesluit d.d. 15 december 2020

Tijdens dit proces meldde zich echter nog een 4^e deelnemer, i.c. de gemeenteraad. De gemeenteraad nam tijdens de begrotingsbehandeling een raadsmotie⁷ waarbij het college werd opgeroepen om woningbouw mogelijk te maken op de locatie Heijackerstraat in Beesel en bij 'de uitvraag de voorwaarden 'levensloop bestendig' - 'starters' - 'betaalbare woningen' op te nemen. Gegeven het door de raad vastgestelde kader om zich zonder restricties te committeren aan het beeld van de gemeenschap is dit een interessante bestuurlijke opstelling. Opvallend is dan ook de passage in de motie waarin het college wordt opgeroepen om de werkgroep wonen van Bliej in Beesel bij de uitvoering te betrekken 'daar waar mogelijk en wenselijk is'. Overigens is deze locatie reeds lange tijd als potentiële locatie in beeld en daarbij eigendom van de gemeente Beesel.

Het woonbeleid van Beesel kent echter ook een koers van het gezamenlijk met partners inzetten op betaalbare, duurzame en levensloopbestendige woningen van de juiste kwaliteit, op de juiste plek en op het juiste moment waarbij met name transformatie van bestaande woningen van belang is. Verder is er een sterke verwevenheid met thema's als zorg, participatie en leefbaarheid.⁸

En hoewel de intentie van de raadsbreed aangenomen motie (het versnellen van de woningbouwrealisatie) in het licht van de gevoelde urgentie zeker te begrijpen is, lijkt deze het met maatschappelijke partners ingezette proces te hebben gefrustreerd. Uit een notitie van Bliej in Beesel (ter voorbereiding op het gesprek met het college van B&W op 13 april j.l.) blijkt dat zij met gemengde gevoelens kijken naar het gevolgde proces en vragen te hebben ten aanzien van het proces om te komen tot het uitvoeringsproces.

Klaarblijkelijk zijn verwachtingen over en weer over ieders rol en verantwoordelijkheden tijdens het proces niet voor iedereen helder geweest. Ook ten aanzien van de communicatie werd er op verschillende momenten, vanuit verschillende invalshoeken gecommuniceerd over het proces. Wellicht hebben de professionele partijen in het proces (i.c. de gemeente en corporatie) zich onvoldoende gerealiseerd dat zij te maken hebben met inwoners die zich vrijwillig inzetten voor hun gemeenschap.

De gemeente Beesel is in de kern Beesel aan de slag gegaan om invulling te geven aan de één van de inhoudelijke ambities uit de Visie Blij in Beesel (woningbouw met extra aandacht voor jongeren) en heeft daarbij de dorpsgemeenschap actief betrokken. De verwachtingen echter over wie waar precies over gaat zijn tijdens het proces uit elkaar gaan lopen. Mogelijk zijn die vooraf niet duidelijk genoeg vastgesteld, maar duidelijk was dat de dorpsgemeenschap een andere verwachting had met betrekking tot het gewicht van hun inbreng dan tijdens het proces (b)leek.

Project 2: Wijkaanpak Hazenkamp

Gemeente Beesel voert jaarlijks onderhoudsmaatregelen uit om haar wegenareaal op niveau te houden. Zo ook voor de wijk Hazenkamp, bestaande uit 90 adressen. De helft van de woningen is particulier bezit, de andere helft is van woningcorporatie W2-D (nu: Nester). In Hazenkamp woonden (in januari 2018) 218 bewoners.

Er is ervoor gekozen om de leefomgeving in de wijk te verbeteren via de 'brede wijkaanpak'. Hierbij is ook aangesloten bij de ambities van de gemeenteraad op het gebied van levendige kernen, duurzaamheid en betrokken gemeenschap. Er is daarmee door de organisatie bewust niet gekozen

⁷ Motie Woningbouw Heijackerstraat, 9 november 2020

⁸ Programmabegroting 2021, pagina 31 en 32

voor de klassieke civieltechnische aanpak om (de openbare ruimte en de infrastructuur in) de wijk 'te repareren', maar voor een 'grootschalige' aanpak met een sterke nadruk op (inwoner-)participatie.⁹

Concreet gaat het om de volgende werkzaamheden:

- Een nieuwe klinker- en tegelbestrating voor wegen en paden;
- Versmalling van het asfaltpad in de groenstrook en nieuw extra groen;
- Verbetering van de verkeersveiligheid op de Sportlaan;
- Vervanging van de huidige groenvoorzieningen door nieuw groen en nieuwe bomen;
- Nieuwe LED verlichting in de hele wijk
- Speelvoorzieningen

Volgens de voorstellen is de voorbereiding van het project breed opgepakt. Qua participatie is deze intern en extern met de benodigde partijen besproken. Daarom is er gekozen voor een aanpak die aansluit bij het ritme en de context van de bewoners en de samenleving waar zij zich thuis voelen. Deze methode van waarderend onderzoek gaat er van uit dat een gemeenschap zich positief ontwikkelt zodra mensen gezamenlijk onderzoeken wat bij hen past, wat ze graag behouden of verkrijgen in de toekomst. Op basis van gesprekken zullen buurtbewoners en betrokkenen tot een plan komen en dat gaan uitwerken voor een toekomst die ze samen de moeite waard vinden.

Aangegeven wordt dat het, in lijn met de brede rolopvatting van de raad, voor de hand ligt om deze nadrukkelijk te betrekken bij het proces. Met de griffier is besproken dat de rol van de raad bij dit proces op een nader te bepalen moment verder wordt ingevuld.

Met vertegenwoordigers van de vier raadsfracties heeft er -voorafgaand aan de uitvoering- een gesprek plaats gevonden over de gewenste rol van de gemeenteraad. Bij dit gesprek waren de civieltechnisch procesregisseur wijkaanpak Hazenkamp, de procesregisseur gemeenschapsontwikkeling wijkaanpak Hazenkamp en de raadsgriffier aanwezig. Daarbij is er gekozen voor een klankbordgroep uit de raad, zonder (en dat is bijzonder) aanwezigheid van de portefeuillehouders.¹⁰

Er wordt gesproken over een 'vernieuwende' betrokkenheid van de raad bij dit proces. De uitgangspunten uit de Ambitie Agenda 2018-2022 zijn hierbij het vertrekpunt:

- We zoeken bewust de samenwerking met inwoners, ondernemers en organisaties uit de gemeente;
- In dat samenspel kiezen we per situatie bewust onze rol. Soms is dat regelen en beslissen, soms geven we een steuntje in de rug aan hen die het nodig hebben. Waar het kan, laten we los en geven we ruimte;
- Doel is te komen tot een bloeiend, levendig, saamhorig en duurzaam Beesel, waar inwoners trots op zijn. Een Beesel dat op allerlei terreinen laat zien waar we als gemeenschap groot in zijn. Daarvoor is nodig dat we samenhang aanbrengen tussen ontwikkelingen die elkaar beïnvloeden. Met transparantie op inhoud én proces;
- Bij wijkrenovatie kiezen we voor een integrale aanpak van wijken, hierbij komen sociale versterking en fysieke uitstraling samen in een plan. De behoeftebepaling vindt plaats in de gemeenschap.

De klankbordgroep had als primair doel om de raadsbetrokkenheid bij de wijkaanpak Hazenkamp te borgen. Zij monitort het projectproces, neemt informatie in en draagt vanuit een meedenkende rol bij aan het inrichten van een adequate (en vernieuwende) informatievoorziening naar de raad, als opmaat voor een efficiënte besluitvorming in de raad. Daarnaast wordt de klankbordgroep op

⁹ Interview

¹⁰ Memo ter voorbereiding van het presidium

neutrale wijze betrokken bij activiteiten zoals de wijkrondgang en bewonersavonden. De klankbordgroep wordt ambtelijk ondersteund door de voorzitters van de stuurgroep en de raadsgriffier. Intern is er een stuurgroep gevormd bestaande uit vertegenwoordigers van Nester, de welzijnsorganisatie, het betrokken adviesbureau en de ambtelijk betrokken medewerkers op het gebied van communicatie, civiel-techniek, maatschappelijke ontwikkeling en communicatie.¹¹

In het voortraject worden bewoners actief betrokken en geïnformeerd. Tijdens de uitvoering zal de aannemer de bewoners informeren over de voortgang en de uitvoering. De gemeente informeert Politie, Arriva en alarmdiensten over de werkzaamheden en daarnaast informeert en betreft de gemeente de bewoners in het algemeen over de werkzaamheden en betreft ze bewoners actief bij de diverse losse projecten.

Tijdens de informatieavonden is er uit de buurt nadrukkelijk gevraagd om verbetering van de verkeersveiligheid van de Sportlaan en verbetering van de groene buffer tussen de wijk en het industriegebied. Deze locaties zaten niet in het oorspronkelijk gebied

De wijkaanpak wordt gerealiseerd in samenwerking tussen interne gemeentelijke afdelingen als ook met externe partners én bewoners. De gevolgde aanpak en de leerervaringen worden beschouwd als pilot voor toekomstige werken en wijkverbeteringstrajecten in de gemeente.

Na vooraankondiging vond op 15 december '18 de eerste actie plaats, een rondgang in de wijk. De rondgang had ten doel om helderheid, beeldvorming en informatie te krijgen over de huidige situatie in de wijk en daarnaast mogelijk wensen in kaart te brengen. Raads-, klankbordgroep-, stuurgroep- en collegeleden waren actief aanwezig tijdens deze rondgang. Van deur tot deur ging men de wijk in en aan bewoners werden vragen gesteld over diverse onderdelen waaronder de leefbaarheid in de wijk.

Op 7 januari 2019 werd een vervolg gegeven op de rondgang. Onder leiding van een gespreksleider werd de eerste bewonersavond gehouden. De aanwezige buurtbewoners werden bijgepraat over de opgehaalde informatie van de rondgang. Via deze informatie kwam het gesprek op gang met de bewoners. Al pratende ontstond een beeld van de leefbaarheid van de wijk. Na de pauze werden de bewoners uitgenodigd om actief mee te denken en zelf te schetsen op plattegronden van de buurt. Zo konden de buurtbewoners ideeën en verbeteringen aangeven.

In de afsluiting van de avond werd vooruitgeblikt naar de 2e avond, waar de verwerking van de ideeën zou worden gepresenteerd. De wethouder was blij met de actieve avond en gaf de aanwezigen mee dat maximale inspanning gedaan zou worden om de goede ideeën om te zetten in goede plannen en te realiseren in relatie tot voldoende middelen.

Tijdens de 2e bewonersavond op 24 januari 2019 werden de aanwezigen allereerst meegenomen naar de toekomst via een presentatie van Bart Pastoor over mobiliteit, vernieuwing en duurzaamheid met als doel om te laten zien wat realistisch en mogelijk was om verder te denken in deze onderwerpen. Daarna werden presentaties gehouden waarbij de ideeën van de 1e avond waren omgezet in o.a. een aantal concrete projecten en een nieuwe fris ontwerp voor de infrastructuur van de wijk. Voor een aantal aanvullende projecten werd met bewoners concrete afspraken gemaakt om deze op korte termijn op te pakken, overige projecten komen later in het jaar aan bod. Over het plan werd uitgebreid gesproken. Na de vragen en toelichtingen werd geconcludeerd dat het gepresenteerde concept-ontwerp, aangevuld met opmerkingen, verder uitgewerkt kon worden.

¹¹ Interviews

Op 20 februari 2019 werd op locatie in de wijk een aanvullende ontwerpssessie met bewoners gehouden. In aanwezigheid van o.a. een groendeskundige, een sportcoach, een ruimtelijke ontwerper, een communicatiemedewerker en een opbouwwerker werden bewoners wederom gevraagd mee te denken over de vormgeving van een vijftal bespreeklocaties in de wijk hetgeen tot een aantal resultaten leidde.

Na de inspanningen tijdens de genoemde processtappen zijn uiteindelijk een groot aantal concrete resultaten bereikt zoals de verbetering van de afgeschreven infrastructuur, i.c. bestrating, groenvoorziening en de openbare verlichting (LED). Daarnaast zijn er een aantal afzonderlijke projecten uitgevoerd zoals de aanleg van een veilige, verkeersremmende inrichting van de Sportlaan, de verbetering van de groengordel tussen het industrieterrein en de wijk en de aanleg van extra speelvoorzieningen. Tot slot is een lijstje gemaakt met onderwerpen die nog opgepakt zouden kunnen worden. Belangrijk is hier op te merken dat het 'omarmen van het wensbeeld van de inwoners' in dit project in de praktijk is gekaderd binnen het (redelijkerwijs) haalbare, gegeven te stellen (technische) eisen en budgettaire mogelijkheden.¹²

Wat betreft de houding van de gemeente Beesel ontstaat er, op basis van de documentatie, een proces waarbinnen de gemeenteraad zich heel bewust heeft opgesteld, rekening houdend met hetgeen in de visie BIB en het ambitiesdocument is opgenomen. Een kleine raadsvertegenwoordiging in een klankbordgroep die de ontwikkelingen actief volgt en de gemeenteraad informeert over de voortgang. Heel duidelijk zijn ook de inhoudelijke doelen uit BIB te volgen. Weliswaar is de gemeente Beesel initiatiefnemer, alle betrokkenen worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijze te laten meewegen en mee te praten over de beoogde resultaten en de aanpak.

Project 3: Pumptrackbaan

Op 28 maart 2018 ontvangt het college van B&W een handgeschreven briefje van de 7-jarige Pepijn van Helden, inwoner van Reuver. Daarin vermeldt hij dat driemaal per week naar Venlo gaat om te BMX'en (fietscrossen)¹³. Hij wil graag, samen met zijn vriendjes meer oefenen, in Reuver. Pepijn ontvangt een (op 11 april 2018 gedateerde) brief van wethouder Jacobs waarin deze hij de ontvangst van zijn verzoek bevestigt en hem verwijst naar de jongerenwerker van Synthese.

In de periode hierna worden door Pepijn, enkele vriendjes en de jongerenwerker 400 handtekeningen opgehaald. Tijdens het proces hebben daarnaast vier andere jongeren het plan geopperd om ook ruimte te maken voor een skatebaan.

In het betreffende collegevoorstel¹⁴ wordt nadrukkelijk een verband gelegd met de Visie Blij in Beesel. Het idee voor een pumptrackbaan is ontstaan uit een initiatief vanuit de Reuverse gemeenschap en draagt bij aan de speerpunten: jong, gemeente in gemeenschap, fijn wonen, fijn werken. Daarnaast wordt er een verband gelegd met het beoogde toeristisch profiel van de gemeente Beesel.

De pumptrackbaan is mede ontworpen door de initiatiefnemer en dat om tot een gedragen locatie te komen ten aanzien van de boogde locatie (Hovergelei) nadrukkelijk overleg is geweest met de toekomstige gebruikers en de omwonenden. De locatie ligt in een wijk met relatief veel sociale huurwoningen en waar extra aandacht voor de jeugd nodig is om meer te bewegen. Daarnaast is er reeds een voetbalveld gesitueerd en is de locatie centraal gelegen tussen de drie Beeselse kernen.

¹² Interviews

¹³ BMX is een afkorting voor bicycle motocross

¹⁴ B&W-adviesnota, 27 januari 2020

Dankzij sponsoring en zelfwerkzaamheid zijn de investeringskosten beperkt gebleven tot €43.500,-. Verzoeken om subsidies bij derden, zoals de Provincie Limburg en Jantje Beton hebben helaas niets opgeleverd. Omdat er sprake is van strijdig gebruik dient er rekening te worden gehouden met bezwaar en beroep van belanghebbenden tegen de nog aan te vragen omgevingsvergunning.

Op 21 september 2020 wordt er (op basis van de regeling Meedenken en Meedoen) een subsidie verleend als bijdrage in de kosten voor de feestelijke opening welke op 24 september 2020 heeft plaats gevonden.

Hier lijkt sprake van een 'recht toe-recht aan' voorbeeld van een initiatief, ontstaan vanuit de gemeenschap. Het is eveneens duidelijk aan welke doelen dit initiatief tracht bij te dragen, i.c. jeugd, beweging en gezondheid en toeristisch profiel. Er is sprake van goed overleg met de initiatiefnemers en direct betrokkenen en er is nadrukkelijk gekeken naar ieders verantwoordelijkheid. De inwoners hebben door sponsoring en zelfwerkzaamheid een bijdrage geleverd en de gemeente Beesel heeft het proces gefaciliteerd en de ontbrekende middelen ter beschikking gesteld.

Project 4: Netwerk inclusieve samenleving

Het project Netwerk inclusieve samenleving is ontstaan vanuit een raadsmotie, Motie Inclusieve Samenleving, dd. 8 november 2018, die hiertoe opriep om daar mee aan de slag te gaan en het thema toegankelijkheid meer te laten leven.

Om invulling te geven aan de doelstelling van een inclusieve samenleving zijn een aantal initiatieven gestart.

Netwerk 'gewoon samen'

Dit initiatief beoogt invulling te geven aan een inclusieve samenleving. Er worden ongeveer drie bijeenkomsten per jaar georganiseerd waaraan mensen deelnemen die wel en niet vanzelfsprekend mee kunnen doen in de samenleving. Daarbij zijn uitgenodigd mensen die vrijwillig of professioneel anderen helpen om mee te doen. Deze drie beoogde bijeenkomsten per jaar zijn uiteindelijk als gevolg van de pandemie niet georganiseerd maar is er gebruik is gemaakt van alternatieve wegen. In totaal zijn meerdere bijeenkomsten georganiseerd, waarvan de eerste georganiseerd is door de gemeente i.s.m. Synthese, de tweede en derde met hulp van de samenleving en daarna in partnerschap met o.a. de bibliotheek en partners.

De volgende partijen zijn hierbij betrokken.

- inwoners
- *belangenorganisaties*: het Gemeentelijke Gehandicaptenplatform Beesel (GGB), adviescommissie sociaal domein, raadsleden – *openbare ruimte/ algemene voorzieningen*: onderwijs (po en vo), ondernemers, verenigingen,
- woningstichting, kerk en moskee, bibliotheek, open inloop, gemeente *zorg en ondersteuning*: welzijnsorganisatie (synthese), consultants gemeente (wmo, gezinscoaches, werk en inkomen), zorgverleners (PSW, Zorggroep, huisartsen, apotheek, ...), pro vita

Er zijn twee bijeenkomsten georganiseerd met hulp vanuit samenleving: adviescommissie sociaal domein, GGB, steunpunt eenzaamheid. En vormgegeven met behulp van onder meer mensen van Synthese. Inmiddels wordt er qua financiering en praktische organisatie met meer partners samen gewerkt.

Tijdens de eerste twee bijeenkomsten is in beeld gebracht welke thema's worden aangesneden als het gaat om een inclusieve samenleving.

Deze thema's zijn

1. eenzaamheid
2. armoede
3. verwarde personen
4. laaggeletterdheid
5. pesten en uitsluiten; voor een 'inclusieve' attitude

Vanuit deze thema's zijn er in Beesel al verschillende activiteiten gestart vanuit en tussen de verschillende beleidsterreinen. Om tot een inclusief Beesel te komen werken de gemeente Beesel en haar partners 'buiten de (al dan niet zelf gecreëerde) hokjes' om. Er wordt zoveel mogelijk samenwerking met de gemeenschap opgezocht. Het doel daarbij is om het doel en de aanpak zo veel mogelijk van de gemeenschap en de gemeente samen te maken. De netwerkbijeenkomsten hebben als doel dat iedereen die zich in en om deze thema's beweegt, ook weet heeft van de sociale kaart in Beesel.

Afwegingskader spelen

Uit een werkdocument van de gemeente (geen formele status) blijkt dat bij de totstandkoming van het afwegingskader spelen gekeken is naar het wettelijk kader, vervolgens naar beleidsmatige (integrale) uitgangspunten, maar ook naar inclusiviteit, gemeente in gemeenschap. Het concept uitgangskader wordt gezien als een groeidocument dat verder kan worden aangevuld. Voor de vervanging van een speeltoestel zijn er vervolgens processtappen gedefinieerd. Participatie en sociale aspecten zijn elementen in het proces die van belang zijn.

Het document heeft nog geen formele status, maar geeft inzicht op welke wijze dit afwegingskader voor spelen tot stand komt.

Het afwegingskader spelen behelst meer dan spelen en heeft ook ontmoeten als leidmotief. De motie, genoemd in het onderdeel De stem van de jeugd van het rapport dateert weliswaar van 2018, maar deze is op 7 november 2019 bij de begrotingsbehandeling 2020 ingediend. Wat betreft de doorlooptijd merken we op dat de raad enige tijd nodig heeft gehad om hun afvaardiging te benoemen om gesprek aan te gaan. Daarnaast zagen we dat onderwijspartijen even pas op de plaats maakten om externe partijen in de scholen te laten gelet op corona. De uitvoering van het procesvoorstel aan het presidium is ondervangen in verschillende deelprojecten. Jongerenparticipatie wordt uitgevoerd in losse projecten als LHBTI i.s.m. het Grescollege en de jeugd heeft meegedacht in de opgave warmtetransitie.¹⁵

De stem van de jeugd

In de gemeenteraadsvergadering op 7 november 2018 heeft de raad een motie aangenomen om een kinderraad op te richten. Het voorstel in de motie is om een kinderraad op te richten als middel om met jeugdigen in gesprek te komen. Om naar jeugdigen te kunnen luisteren, is bereidheid nodig om hun ideeën en perspectieven te delen, proactief en/ of reactief op een uitnodiging of voorstel. De insteek is om te voorkomen dat we het gesprek aan de voorkant institutionaliseren. Het voorstel is daarom om ook de vorm samen met de jeugdigen te bepalen, en van daaruit naar een (vastere) vorm toe te groeien die het gesprek met de jeugdigen dient.

Vanuit de gemeente is in 2020 een procesvoorstel¹⁶ opgesteld. Onduidelijk is waarom dit zo lang heeft geduurd. Voorgesteld wordt om:

¹⁵ Overgenomen uit de ambtelijke/ bestuurlijke reactie op het concept-rapport

¹⁶ De stem van de jeugd, memo aan het presidium van Sanne Verdonck, Nanneke van den Broek en Bram Jacobs, 20 juni 2020

- de vorm van kinderraad (voorlopig) los kunnen laten, om samen met de jeugdigen zelf een manier te vinden die bij hen past om met hen in gesprek te gaan.
- samen met (jonge) vertegenwoordigers van de raad, het college en de ambtelijke organisatie in september te brainstormen over hoe we jongereninspraak goed vorm kunnen geven. We houden hierbij rekening met de brede doelgroep 10 - 23 jaar en staan ervoor open dat afgaande op uiteenlopende mogelijkheden en interesses per leeftijdscategorie, er verschillende manieren kunnen zijn om jeugd te betrekken.

Het doel is om tot een voorstel te komen waarbij de gemeente Beesel in gesprek gaat met jeugdigen op een manier die het beste aansluit bij hun leefwereld. En om een beeld te krijgen van de rol die de gemeente en andere partners hierin kunnen spelen. Onduidelijk is op welke wijze dit een vervolg heeft gekregen. Dit blijkt niet uit de documentatie.

Armoedebeleid

In 2020 is er door de gemeenteraad nieuw armoedebeleid vastgesteld.¹⁷ Dit nieuwe beleid verwijst in de introductie heel nadrukkelijk naar de gemeenschapsvisie Blij in Beesel. Weliswaar wordt aangegeven dat Beesel dit met haar netwerkpartners doet, onduidelijk is echter op welke wijze deze aanpak is geënt op BIB. In BIB wordt namelijk de Beeselse gemeenschap zelf een grote rol toegekend. Een rol die onderbelicht blijft in de armoede-aanpak, die immers sterk is gestoeld op het wettelijk kader en de samenwerking met (formele) partners. Samen met hen zal door de gemeente Beesel worden (samen-)gewerkt aan het voorkomen van armoede.

Uit de bestuurlijke reactie op ons concept-rapport leiden we echter af dat er, in weerwil van deze waarneming, er is gesproken met twee ervaringsdeskundigen en gebruik gemaakt van eerder opgehaalde aandachtspunten rond dit thema. In het armoedebeleid zit nadrukkelijk een rol voor het netwerk in de gemeenschap wat betreft het signaleren. En voor de gemeenschap via bijvoorbeeld de stichtingen leergeld om uitvoering te geven aan de ondersteuning.

Project 5: Informatiepunt Lommerbergen

Aanleiding tot het initiatief tot de (her-)inrichting van een informatiepunt op Landal-park De Lommerbergen is de afloop van de vierjaarlijkse periode waarbinnen Limburg Marketing/ VVV Midden-Limburg de promotie- en informatiefunctie voor de gemeente Beesel uitvoert. Het doel van dit initiatief is om recreanten en toeristen te inspireren om (meer van) de gemeente en regio te ontdekken en te informeren over de mogelijkheden die Beesel en de regio te bieden heeft. Bij herhuisvesting in het vakantiepark zou het VVV-kantoor in Reuver hiermee komen te vervallen.

Over een eventueel vervolg (en met name over het VVV-kantoor aan het Raadhuisplein in Reuver) werd al enige tijd nagedacht omdat het aantal bezoekers van het VVV kantoor in Reuver de afgelopen periode gestaag terugliep. Verder nam de gemeenteraad in november 2019 (bij de behandeling van de gemeentebegroting 2020) unaniem een motie aan waarin het college werd opgeroepen te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor een bezoekerscentrum aan de Maas.¹⁸ Het college heeft de inhoud van deze motie verbonden aan de nieuwe receptie van vakantiepark De Lommerbergen.

Het vakantiepark is namelijk bezig met een upgrade van niet alleen de bungalows, maar ook van de centrale voorzieningen, waaronder een geheel nieuwe receptie. Er lijken dus mogelijkheden om een

¹⁷ Meedoen naar vermogen, armoedebeleid Beesel, 2020

¹⁸ Motie Bezoekerscentrum aan de Maas, 7 november 2019

(digitaal) inspiratie/ informatiepunt te ontwikkelen op een plek waar ruim 90% van de toeristen die de gemeente bezoeken verblijven.¹⁹

In vervolg hierop vond er in februari 2020 een sessie plaats met de stakeholders plaats waar de 'Waarden van de Draak'²⁰ verder zijn ingevuld.

Het college besloot op 22 juni 2020 om voor deze ontwikkeling een bijdrage van maximaal € 100.000,- beschikbaar te stellen onder de voorwaarde dat Landal een de-minimisverklaring overlegt. Tevens hieraan een inspanningsverplichting te koppelen met betrekking tot mogelijke co-financieringen. In dit collegevoorstel, waarin wordt aangegeven dat dit (maatschappelijk) initiatief te scharen valt onder BIB, lezen we dat 'er sprake is van reguliere (gemeentelijke) activiteiten die nu in het VVV kantoor plaatsvinden en die worden 'overgeheveld' en anders worden ingevuld op een nieuwe locatie. Een gemeentelijk initiatief dus, vormgegeven op een manier zoals die is beschreven in BIB en GIG. Het is een andere vorm van dienstverlening van een reguliere gemeentelijke taak, op een andere (betere) locatie. Elementen uit de visie 'Blij in Beesel' waarnaar verder verwezen wordt zijn een gemeenschap waar veel te doen (onder meer recreatief) is, een mooie groene gemeente en een groene omgeving.

De gemeente trekt binnen dit initiatief samen op met twee andere partners, namelijk Landal De Lommerbergen en Limburg Marketing/ VVV Midden-Limburg. Het oprichten van een Inspiratie & Informatiepunt bij de Lommerbergen heeft tot doel om mede bij te dragen aan het 'bij de tijd houden' van het park en verbetering van de (toeristische) uitstraling van de gemeente aan de hand van haar DNA, te weten de Draak (afgeleid van het Draaksteken).²¹ Deze drie partijen hebben daartoe op 14 september 2020 een intentieovereenkomst getekend. Op 26 oktober 2020 stelde de gemeenteraad een krediet vast van €103.000,- (€3.000,- hoger dan de eerder vastgestelde maximum-bijdrage) en op 16 maart 2021 werd door het college van B&W een realisatiepartij geselecteerd. In het tweede kwartaal van 2021 zou het initiatief moeten zijn gerealiseerd.

Het geheel overziend draagt dit initiatief zeker bij aan de verbetering van het toeristisch en recreatief product van de gemeente Beesel, onmiskenbaar, en in die zin ook aan de invulling van het thema 'bedrijvig' in de visie BIB. De huidige VVV-dienstverlening wordt geïntegreerd met het aanbod van het grootste toeristische bedrijf in de gemeente op een plek waar de meeste bezoekers verblijven.

Wij hebben geen reflectie aangetroffen op de visie Blij in Beesel, zoals dat (conform het beleid) in ieder raads- en collegevoorstel aanwezig dient te zijn. Ook de afgesproken bezinning op de rol van de samenleving en onze rol hebben we niet aangetroffen.

Tot slot

Bij de vaststelling van de visie Blij in Beesel heeft de gemeenteraad vastgelegd dat de visie een terugkerend onderwerp zou zijn in overleggen tussen de gemeenteraad, het college, organisaties, partners en de samenleving. Het is ons niet duidelijk geworden wanneer deze overleggen plaats hebben gehad. Het is ons echter wel duidelijk geworden dat de gemeentelijke organisatie Blij in Beesel overal toepast, zoals tijdens bewonersavonden, ondernemerscafés, verenigingsbezoeken, bij

¹⁹ Notitie Inspiratie & Informatiepunt bij de Lommerbergen, versie 10 juni 2020

²⁰ Afgeleid van het symbool 'Draak' is door de Beeselse stakeholders een aantal waarden genoemd en benoemd. Deze waarden zijn: warmte; zelfstandigheid / solitair; bewaker van schatten; drakeneieren; verbondenheid; historisch; krachtig en legendarisch

²¹ Collegevoorstel, 22 juni 2020

specifieke projecten, wijkaanpak en kernoverleggen. Daarnaast wordt er met enige regelmaat verwezen naar BIB, echter van overleg over de visie als terugkerend onderwerp zoals aangegeven in het raadsvoorstel hebben wij geen agenda's of verslagen aangetroffen.

BIB in de Beeselse organisatie

Afgezien de genoemde vijf projecten heeft Blij in Beesel ook betekenis voor het reilen en zeilen binnen het gemeentehuis. Zowel in de raadsbrede Ambitie-agenda (2018-2022) als bij de werving van een nieuwe burgemeester is nadrukkelijk inspiratie gevonden in het visiedocument.

Zo werden de inwoners van Beesel en organisaties nadrukkelijk uitgenodigd om aan te geven welke eigenschappen de 'beste burgemeester voor Beesel' zou moeten hebben of om tips en adviezen te geven aan de nieuwe burgemeester. Verschillende kanalen, zoals gerichte e-mails, Facebook, ViaLimburg en de huis-aan-huisbladen werden hiervoor ingezet.

En ook de Ambitie Agenda is geheel gestoeld op de Visie BIB met ambities als Fijn wonen, voorzieningen en levendige kernen; Duurzaamheid en energie, mobiliteit en bedrijvigheid. Samenkracht in een inclusieve gemeenschap en Gemeente in gemeenschap. Het document kent veel in wat algemene bewoordingen beschreven ambities die goed lijken aan te sluiten bij BIB.

Om de gemeenteraad beter in staat te stellen om grip te houden op de voortgang is ook de Beeselse begroting ingericht op de ambities van BIB en heeft er ontschotting van de budgetten plaats gevonden. In maart 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met een nieuwe programma- en paragraafindeling, waarbij is gekozen voor minder programma's waardoor integraal werken (en afwegen) gemakkelijker wordt gemaakt en focus is aangebracht op de (vier) thema's beleven, samenkracht, fijn wonen & bedrijvig, veilige & dienstverlenende gemeente.

In 2020 verscheen, als uitwerking van de (in Blij in Beesel opgenomen) thema's Samenwerking en Gemeente in Gemeenschap, het koersdocument voor de Beeselse organisatie 'Gewoon samen....'. In dit compacte werkje wordt duidelijk wat een visie als BIB heeft voor de ambtelijke organisatie. Een plattere organisatiestructuur, meer aandacht voor de buitenwereld, een goed onderscheid tussen systeem- en leefwereld en het ontstaan van een programmabureau dat zicht houdt op de samenhang en de programmering van integrale opgaven. De organisatie lijkt zich, wat betreft inrichting en sturing, te richten op datgene wat de visie BIB vraagt.

Resultaten

Er is veel gebeurd en er gebeurt nog steeds veel rondom Blij in Beesel. In die zin is er sprake van een 'levend document'. Niet alleen door middel van de genoemde projecten, maar ook in andere, wellicht minder in het oog springende zaken. Meestal is duidelijk wat de bijdrage van het betreffende project is aan de realisatie van doelstellingen, zoals de wijkaanpak in De Hazenkamp en de pumptrackbaan. Soms is dit echter minder duidelijk.

Wat wel duidelijk is, is dat de vijf projecten inhoudelijk allemaal goed in te passen zijn in het toekomstbeeld uit BIB. Inhoudelijk dus. Kijkend naar de doelstellingen op het gebied van de leefomgeving, het behoud van 'de blijdschap' bieden de onderzochte projecten alle vijf zo hun (bescheiden) bijdrage. Of dat nu is voor bestaande dorpsbewoners, woningzoekenden, jonge

kinderen of ondernemers. In die zin leveren de activiteiten zeker een bijdrage aan het wensbeeld van een vitale gemeenschap en een vitaal ondernemersklimaat.

De gemeente Beesel lijkt (nog) te worstelen met de vertaling van de visie. Het is niet altijd duidelijk in hoeverre de visie heeft geleid tot een specifiek 'Beeselse aanpak' waarbij de wens van en het initiatief van de gemeenschap leidend is. Soms is deze evident en goed opgepakt zoals bij pumptrackbaan, soms lijkt de koppeling 'gezocht' zoals bij het informatiepunt Lommerbergen. Bij het armoedebeleid is de samenwerking er vooral één met en tussen (formele) samenwerkingspartners en nog minder één met en vanuit de gemeenschap zelf.

Wat betreft de veronderstellende bewuste rolkeuze waarbij de gemeente Beesel voornamelijk faciliteert en 'doet wat de gemeenschap zelf aangeeft' lijkt de aanpak vooralsnog tot een wisselend beeld te leiden. Wat zeker zichtbaar is, is de gegroeide aandacht voor een bewuste 'rolneming' van de gemeente Beesel bij initiatieven. Ook de inrichting van een afzonderlijke programmabureau, van waaruit alle grotere, multidisciplinaire projecten en processen worden ondersteund en waarbij hieraan nadrukkelijk aandacht wordt gegeven zijn hiervoor illustratief.

Monitoring en evaluatie

Hoewel in college- en raadsvoorstellen met regelmaat wordt verwezen naar een (veronderstelde) bijdrage aan de doelstellingen van de visie, heeft een reflectie op het totaal en het (door de gemeenteraad) in gesprek gaan met alle betrokkenen, zoals opgenomen in het oorspronkelijk raadsvoorstel, (nog) niet plaats gevonden.

Conclusies

In zijn algemeenheid hebben wij kunnen vaststellen dat de inhoudelijke ambities van de gemeenteraad -zoals opgenomen in het visiedocument- zijn opgepakt en vertaald naar afzonderlijke activiteiten en naar de eigen organisatie. De vijf door ons geselecteerde en onderzochte projecten (uit een verzameling van circa tien projecten) leveren -inhoudelijk- allemaal op de één of andere manier direct of indirect een bijdrage aan de doelstellingen. Dat wil zeggen dat de veronderstelling dat de aanpak leidt tot meer saamhorigheid, veiligheid en (sociale) betrokkenheid, mooie dorpen met goede voorzieningen, ruim opgezet, schoon en in het groen. Een goed ondernemingsklimaat, veel bedrijven en weinig leegstand.

Wat nog minder uit de verf komt is de door de gemeenteraad gewenste rolverdeling waarbij de gemeenschap leidend is, invloed heeft en deel uitmaakt van de aanpak. De pumptrackbaan is daarvan wellicht het beste voorbeeld. Soms is deze evident, soms gezocht waarbij er (slechts) met 'de gemeenschap' wordt afgestemd of er om de gemeenschap heen wordt gewerkt. Dat laat overigens onverlet dat de aanpak nog steeds kan leiden tot 'blijere' inwoners. Niet ingevulde verwachtingen bij inwoners en partners kan echter ook leiden tot ontevredenheid, zelfs wanneer de gemeenteraad van mening is dat er een mooi inhoudelijk resultaat is bereikt.

Puntsgewijs leidt dit tot de volgende conclusies.

1. Er is sprake van een helder geformuleerd visiedocument met een ambitieus toekomstperspectief en een op het oog duidelijke rolverdeling tussen gemeente(-bestuur) en inwoners waarbij de gemeenteraad expliciet een 'bescheiden' rol heeft gekozen;
2. Ervaringen in de praktijk met de ambities uit Blij in Beesel zijn wisselend;
3. Het is voor inwoners niet altijd duidelijk wat zij kunnen verwachten van de gemeente Beesel en wat het gewicht van hun inbreng is;
4. De afspraak dat de visie tijdens overleggen tussen raad, college, partners en inwoners een gesprekstema zou zijn is (nog) niet ingevuld;
5. De koppeling van de projecten met BIB is duidelijk;
6. De onderzochte projecten leveren navolgbaar bijdragen aan de *inhoudelijke* doelstellingen van BIB;
7. De gemeente Beesel is zich (steeds) nadrukkelijk(er) bewust van de rol die zij aanneemt bij initiatieven;
8. Monitoring en evaluatie, in het licht van de doelen van BIB, heeft (nog) niet plaats gevonden.

Aanbevelingen (aansluitend op de conclusies)

1. Op basis van de conclusie acht de rekenkamercommissie geen aanbeveling nodig;
2. Kies (als gemeenteraad en als raadslid) voorafgaand aan een proces of project bewust de mate van uw betrokkenheid en een daarbij passende rol en ben (op grond van die keuze) duidelijk in wederzijdse verwachtingen. Leg desgewenst bestuurlijk vast bij wat voor (toekomstige) projecten of processen u als raad of als raadslid een rol wenst;
3. Communiceer deze rol expliciet aan het begin van het proces aan alle betrokkenen. Ben als gemeenteraad en als raadslid buitengewoon terughoudend tijdens interactieve processen wat betreft de inhoudelijke uitkomst en beperk u tot de proceskwaliteit of herformuleer 'wij committeren ons aan dat wensbeeld';
4. Kom uw afspraken na of herzie deze;
5. Op basis van de conclusie acht de rekenkamercommissie geen aanbeveling nodig;
6. Op basis van de conclusie acht de rekenkamercommissie geen aanbeveling nodig;

7. Op basis van de conclusie acht de rekenkamercommissie geen aanbeveling nodig;
8. Laat u periodiek -in samenhang- informeren over initiatieven en de voortgang (in het licht van de door u vastgestelde doelen) en overweeg periodiek burgeronderzoek om te meten in hoeverre en waarover uw inwoners 'blij' zijn.

Tijdens ons onderzoek hebben wij kennis genomen van de ontwikkelingen rondom de verkeersgeleiding in de kern Reuver en de (mogelijke) herontwikkeling van de basisschool in de kern Beesel. Vooropgesteld, wij hebben deze casussen niet geselecteerd en dus ook niet onderzocht. Uit deze informatie hebben wij echter (voorzichtig) kunnen afleiden dat de conclusies en aanbevelingen die van toepassing zijn op de door ons onderzochte projecten mogelijk ook op deze twee actuele ontwikkelingen van toepassing zouden kunnen zijn.

Documentatie

- Raadsvoorstel Blij in Beesel, 27 maart 2017, plus bijlagen
- Ambitie Agenda 2018-2022
- Profielschets burgemeester 2019
- Collegevoorstel Pumptrackbaan, 27 januari 2020
- Notitie Inspiratie & Informatiepunt bij de Lommerbergen, versie 10 juni 2020
- Collegevoorstellen en raadsvoorstel De Hazenkamp (periode 2018-2020)
- Collegevoorstellen en notities wonen in de kern Beesel
- Programmabegroting 2021
- Meedoen naar vermogen, armoedebelid Beesel, 2020
- Motie Woningbouw Heijackerstraat, 9 november 2020
- Diverse verslagen van gesprekken en bijeenkomsten en (interne) notities

Interviews

- Maartje Menne, strategisch adviseur en Niki Vintcent (26 juli 2021)
- Wethouder Debbie Heesakkers, portefeuillehouder integrale wijkenaanpak en volkshuisvesting en Eric Hunnekens (2 augustus 2021)
- Burgemeester Bob Vostermans, Rick Nillesen, algemeen directeur (2 augustus 2021)

Wederhoor RKC: Blij in Beesel

onderwerp: Ambtelijke en bestuurlijke wederhoor

Hierbij ontvangt u de gecombineerde (ambtelijk en bestuurlijk) reactie in verband met wederhoor.

Reactie op de diverse onderdelen:

Met betrekking tot *project 1 Dorpsvisie Bliej in Beesel, Drakedorp (spoor wonen)* zijn geen feitelijke onjuistheden vastgesteld. Wel wordt er waarde gehecht aan een verduidelijking van de herkomst van 'categorie 2' in de zin: "Vanuit het Beesels participatiemodel geredeneerd is het thema wonen een zogenaamd categorie 2 project: burgerparticipatie."

Met betrekking tot *project 2 de Wijkaanpak Hazenkamp* merken we op dat twee portefeuillehouders betrokken waren.

Met betrekking tot *project 3 de Pumptrackbaan* merken we op dat de brief, genoemd in het rapport gedateerd op 11 april 2020, op 11 april 2018 is verzonden als reactie op Pepijns brief van 28 maart 2018. Zodoende is het vervolgproces op gang gekomen. Het besluit van realisatie is genomen op 27-1-2020. Met de volgende aanvulling willen we recht doen aan het doorlopen proces: De pumptrackbaan is mede ontworpen door de initiatiefnemer en dat om tot een gedragen locatie te komen "ten aanzien van de boogde locatie (Hovergelei) nadrukkelijk overleg is geweest met de toekomstige gebruikers en de omwonenden".

Met betrekking tot *project 4 Netwerk inclusieve samenleving* is niet duidelijk hoe de drie deelprojecten afgeleid worden van het netwerk inclusieve samenleving, aangezien deze hier niet als ontstaansgeschiedenis uit voortkomen.

Met betrekking tot het deelproject *Netwerk inclusieve samenleving* merken we op ter duiding van het belang in de introductie, dat deze is ontstaan vanuit een raadsmotie, Motie Inclusieve Samenleving, dd. 8 november 2018, die hiertoe opriep om daar mee aan de slag te gaan en het thema toegankelijkheid meer te laten leven.

In de coronatijd zijn geen drie bijeenkomsten per jaar georganiseerd, maar is gebruik is gemaakt van alternatieve wegen. In totaal zijn meerdere bijeenkomsten georganiseerd, waarvan de eerste georganiseerd is door de gemeente i.s.m. Synthese, de tweede en derde met hulp van de samenleving en daarna in partnerschap met o.a. de bibliotheek en partners

Het *afwegingskader spelen* behelst meer dan spelen en heeft ook ontmoeten als leidmotief.

De motie, genoemd in het onderdeel *De stem van de jeugd* van het rapport dateert weliswaar van 2018, maar deze is op 7 november 2019 bij de begrotingsbehandeling 2020 ingediend. Wat betreft de doorlooptijd merken we op dat de raad enige tijd nodig heeft gehad om hun afvaardiging te benoemen om gesprek aan te gaan. Daarnaast zagen we dat onderwijspartijen even pas op de plaats maakten om externe partijen in de scholen te laten gelet op corona. De uitvoering van het procesvoorstel aan het presidium is ondervangen in verschillende deelprojecten. Jongerenparticipatie wordt uitgevoerd in losse projecten als LHBTI i.s.m. het Grescollege en de jeugd heeft meegedacht in de opgave warmtetransitie.

Wat *armoedebelid* betreft is gesproken met 2 ervaringsdeskundigen en gebruik gemaakt van eerder opgehaalde aandachtspunten rond dit thema. In armoede beleid zit nadrukkelijk een rol voor het netwerk in de gemeenschap wat betreft het signaleren. En voor de gemeenschap via bijvoorbeeld de stichtingen leergeld om uitvoering te geven aan de ondersteuning.

Met betrekking tot *project 5 informatiepunt Lommerbergen* de aanscherping dat het bedrag hier genoemd van € 103.000 betrekking heeft op specifiek de realisatie van het informatiepunt.

Met betrekking tot de conclusies: ambtelijk en bestuurlijk herkennen en onderschrijven we de conclusies uit het rapport. We merken op dat de visie in werkvergaderingen aan de orde komt.

Specifiek t.a.v. punt 8 Monitoring en evaluatie kan worden opgemerkt dat wellicht niet de merkbaarheid van Blij in Beesel ter discussie staat, maar dat deze nog onvoldoende eenduidig wordt vastgelegd (in bijvoorbeeld beleidsvoorbereiding en -voorstellen).

Deze merkbaarheid kan enerzijds gaan over de daadwerkelijke bijdrage aan de doelstellingen van Blij in Beesel per project en anderzijds over hoe informatie uit het vragend onderzoekstraject dat is doorlopen om tot de visie te komen, is meegenomen in inhoudelijke afwegingen bij het opstellen van nieuw beleid of keuzes in het (al dan niet opnieuw participatief) proces dat daaraan vooraf is gegaan.

Hierbij is echter het collectieve weten over de informatie en afwegingen in de tot standkoming van de visie relevant. Door wisselingen van betrokken en de factor tijd is hier mogelijk enige ruimte tussen ontstaan.

Met betrekking tot de aanbevelingen: de aanbevelingen zijn in lijn met hetgeen aan de orde is gebracht tijdens de interviews. Ze kunnen richtinggevend zijn in de verdere uitwerking van de opgave die we onszelf als organisatie, college en raad stellen om Blij in Beesel en specifiek rolduiding nadrukkelijker te positioneren in beleidsvoorstellen, besluitvorming en uitvoering.

Voorstel vanuit het college is om dit punt expliciet onderdeel te laten uitmaken van het aankomende coalitieakkoord en te verankeren in bijvoorbeeld het op te stellen participatiebeleid.

Met betrekking tot de geïnterviewden: Eric Hunnekens sloot aan bij het inhoudelijk gesprek over project 2: de Wijkaanpak Hazenkamp en Niki Vintcent bij het gesprek algemeen over Blij in Beesel.

Tot slot willen wij de suggestie meegeven om voor herkenbaarheid in de opbouw van het rapport de structuur aan te nemen van de programma's in lijn met bijvoorbeeld de opbouw van de programmabegroting.

2 november 2021
Gemeente Beesel

Nawoord rekenkamercommissie

De commissie heeft kennis genomen van de gecombineerde reactie van college en organisatie op het concept-rapport. Voorts heeft de commissie de gemaakte feitelijke aanvullingen uit deze reactie integraal overgenomen in het rapport.

De commissie herkent zich in de suggestie die het college doet de door ons gedane aanbevelingen expliciet onderdeel te laten uitmaken van het aankomende coalitieakkoord en te verankeren in bijvoorbeeld het op te stellen participatiebeleid.

De suggestie om voor herkenbaarheid voor de opbouw van het rapport de structuur aan te nemen van de programma's, zoals ook in de Beeselse programmabegroting, herkennen wij maar hebben wij niet overgenomen. Dit zou -op dit moment in het proces- tot een te stevige aanpassing leiden in de opzet van het rapport. Bij volgende gelegenheden nemen wij ons deze suggestie zeker ter harte.